

Pamuğun Türkiye için Sosyo-Ekonomik Önemi

Türkiye Dünya pamuk üretiminde **8inci**, tüketimde ise **4üncü** sırada yer alan önemli bir pamuk ülkesidir. Türkiye’de ortalama pamuk verimi Dünya ortalamasının çok üzerinde olup büyük üretici ülkeler sıralamasında Avustralya’dan sonra, ancak %7-10 kadar bir farkla, **2nci** sıradadır. Ülkemizde her yıl yaklaşık **600 bin hektar** alanda **2 milyon ton** dolayında kütlü pamuk üretilmekte ve bunlar çırçır sanayimizde işlenerek yaklaşık **900 bin ton** lif pamuk, **1.1 milyon ton** çiğit elde edilmektedir. Pamuk üretiminde, diğer tarım ürünleriyle karşılaştırılmayacak kadar yoğun girdi kullanılmaktadır. Dolayısıyla, pamuk tarımı yüksek üretim değerinin yanısıra, bu girdileri sağlayan tohum, gübre, ilaç, makina sanayii; ticaret ve ulaştırma sektörü ile işçilerden oluşan çok geniş bir kesimin gelir ve istihdam kaynağı olmaktadır. Mevcut pamuk üretimimizde her yıl **120 Milyon yevmiyeden fazla** İnsan-İşgücü tüketilmekte; **500 bin** daimi, **1.5 milyon** geçici istihdam yaratılmaktadır. Sadece tarım kesiminde **3.5 milyonu aşkın insanımız** geçimini pamuktan sağlamaktadır. Yerli pamuk üretiminin değeri 2011 itibariyle **1,2 Milyar\$’ı** aşmakta ve Gayri Safi Tarımsal Hasılamızın **%2’sini** oluşturmaktadır.

Türkiye dünya Tekstil ihracatında **9ncu**, Hazır Giyim ihracatında ise **6ncı** sırada yer alan önemli bir **Tekstil ve Hazır Giyim** ülkesidir. 2011 yılında 134.6 Milyar\$ olan ihracat gelirimizin **%19’ünü** bu iki sanayimiz sağlamış ve bu anlamda 4ncü ve 5nci sırada yer almışlardır (Tekstil:11,8 Milyar\$-%8.7; Hazır Giyim:13,9 Milyar\$ – %10.3). İlk üçte yer alan Otomotiv, Kimyevi Madde ve Mamüller ile Demir Çelik Ürünleri sanayileri paylarının sırasıyla %15.2; 12,1 ve 12 olduğu dikkate alındığında Tekstil ve Konfeksiyon sanayilerimizin ülkemiz için önemleri daha iyi anlaşılmaktadır. Ayrıca, bu iki sanayi **toplam sınıai istihdamın yaklaşık %25’ini** oluşturmaktadır. Bu nedenle ülke için önemleri sosyolojik boyutuyla da katlanarak artmaktadır.

Tekstil sanayimizin temel hammaddesi pamuktur; üretimin **yarısından fazlasını** pamuklu ürünler oluşturmaktadır. Hazır Giyim’de de yine önemli oranda pamuklu mensucat kullanılmaktadır. Lif pamuk bu şekilde **5** ila **20** kat artan değerlerle ülke ekonomisine kazandırılmakta, ayrıca bu kazancın önemli bölümü ihracat geliri olarak sağlanmaktadır. Türkiye Tekstil ve Hazır Giyim sanayilerinde halen yılda yaklaşık **2 milyar dolar** değerinde lif pamuk işlenerek toplam değeri **15 milyar doları** bulan pamuklu ürün üretildiği, bunlardan **10 milyar dolar** kadar dış gelir elde edildiği, ayrıca **2.5 milyon** kişi istihdam edilerek **10 milyondan** fazla insanımıza geçim kaynağı sağlandığı tahmin edilmektedir.

Türk tekstil ve konfeksiyon sanayiinin kuruluşunda ve hızla gelişerek bugünkü seviyelere gelmesinde yerli pamuk üretimimiz önemli rol oynamıştır. Buna karşılık bu sanayimiz de pamuk tarımımızın sürdürülebilirliğine katkı sağlamış, ayrıca yerli pamuğu ülke ekonomisine 20 kata ulaşan değerlerle kazandırmıştır. Sahip olduğumuz ekolojik zenginlik sayesinde ülkemizde değişik cins ve kalitede iplik ve kumaş yapımına elveren çeşitlilikte lif pamuk üretilebilmektedir. Tekstil ve konfeksiyon sanayimiz de bu doğrultuda yapılanmış bulunmaktadır. Yerli pamuk üretimimiz yakın tarihe kadar sanayimiz ihtiyacının tamamını, sektörün rekabet gücünü geliştirecek koşullarda karşılayabilmiştir. Ancak yerli üretim, var olan potansiyeline rağmen, tekstil ve konfeksiyon sanayiine uygun hızda büyüyememiş ve

Ülkemiz yılda 400-500 bin ton lif pamuk ithal eder hale gelmiştir. Halen sanayimizin yıllık lif pamuk ihtiyaçı **1.3 milyon ton**'a ulaşmış olup bunun **%70** kadarı yerli üretimle karşılanmaktadır.

Öte yandan, Türkiye ihracata dayalı büyüme modelini benimsemiş ve 1998-2005 dönemi orta vadeli ihracat stratejisinde tekstil ve konfeksiyon sanayiini hedef sektörler arasında birinci sıraya koymuş; ancak bunu **moda ve markaya yönelik olma** koşuluna bağlamış bir ülkedir. Bu stratejinin gerçekleştirilebilmesi her Őey önce sektörün ihtiyaçı duyacağı miktar ve kalitedeki lif pamuğu, rekabet edebilir fiyat ve koşullarda temin etmesi Őartına bağlıdır, ki Türk tarımı bunun için gerekli potansiyele sahiptir. Türk çiftçisinin rekabet gücünü geliştirecek önlemlerin alınması durumunda, GAP ile birlikte, Türk tekstil ve konfeksiyon sanayiinin mevcut ve potansiyel lif pamuk ihtiyaının yerli üretimle karşılanması ve böylece rakip ülkelere karşı avantajlı konuma gelinmesi mümkündür. Ayrıca lkemizde orta-uzun elyafly gurupta Dünya'nın en kaliteli pamukları yetiştirilebilmektedir. Akılcı politika ve uygulamalarla bu üretim geliştirilerek sürdürülmesi ve böylece adı geçen sanayimiz için marka ve modaya yönelik olma koşuluna bağlanan gelişme stratejisinin, umulanın üstündeki hız ve değerlerde realizasyonu imkanı bulunmaktadır.

Pamuğun lke ekonomisine katkısı tarım, tekstil ve konfeksiyon sanayii ile sınırlı kalmamakta, bitkisel yağ, yem v.d. sanayi dallarındaki kazanımlarla sürmektedir. Örneğin, kütlü pamuk üretiminden elde edilen **1.3 milyon ton** dolayındaki pamuk çekirdeği, yüksek yağ oranı nedeniyle, bitkisel yağ sanayiinde kullanılmakta ve yurt içi tüketimi karşılamada **1.2 milyon ton** açığı bulunan yağ sanayimizin, ayçiçeği ile birlikte en önemli ham maddesini oluşturmaktadır. Yağ ıkarma sürecinde ortaya çıkan pamuk küspesi de, yüksek protein içeriği ile yem sanayiinin vazgeçilmez girdisi olmaktadır.